

Planeringsstöd för bortfall av energi

Enheten för försörjningsberedskap

Publ.nr MSB2084 – oktober 2022

Stöd i planering

All samhällsviktig verksamhet är beroende av energi, störningar i energiförsörjningen kan alltid inträffa. MSB tagit fram detta stöd som syftar till att vägleda aktörer i hur din organisation kan tänka inför planerandet av eventuellt bortfall av energi. Detta stöd baseras på MSB:s stöd för identifiering av samhällsviktig verksamhet och kontinuitetshantering – ett arbete som MSB löpande stöttar aktörer i samhället med oavsett störning.

Identifiera, avgränsa och prioritera vilken verksamhet som ska bedrivas

Vårt samhälle måste fungera vid olika samhällsstörningar, det vill säga olyckor, kriser eller krig. För att kunna upprätthålla samhällets funktionalitet oavsett störning är vissa verksamheter viktigare än andra – de är samhällsviktiga. Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. I detta sammanhang ska verksamhet förstås som ett vidare begrepp. Verksamhet, tjänst eller infrastruktur inkluderar exempelvis även anläggningar, processer, system och noder. Det är även önskvärt att de verksamheter som inte är samhällsviktiga fortsätter fungera så långt som möjligt även under en störning.

I planerandet inför vilken av er verksamhet som måste fungera föreslås att verksamheterna identifieras, avgränsas och prioriteras enligt följande:

Identifiera

- Vilka verksamheter måste kunna upprätthållas?
- Vilka verksamheter är prioriterade att upprätthålla?
- Vilka verksamheter är mindre prioriterade, och som man kan upphöra med?
- Tillkommer några uppgifter vid ett energibortfall? Exempelvis informations- och kommunikationsfunktioner, kundtjänst och stödfunktioner gällande arbetsledning.

Avgränsa

- Ska hela verksamheten ses som viktig eller delar av den?
- Kan verksamheten upprätthållas med en lägre ambitionsnivå? T.ex. behöver verksamheten fungera till 100%, 50%, 10% kapacitet osv.?

Kontakta oss:
Tel: 0771-240 240
registrator@msb.se
www.msb.se

Mer information och stöddokument finns på följande sidor:

MSB

Samhällsviktig verksamhet

www.msb.se/samhallsviktigverksamhet

Kontinuitetshantering

www.msb.se/kontinuitetshantering

[Upphandling till samhällsviktig verksamhet – en vägledning](#)

Reservkraft

www.msb.se/reservkraft

Andra aktörer

Energimyndigheten –

<https://www.energimyndigheten.se/rygg-energiforsorjning/elavbrott/>

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Prioritera

- Vilka är de viktigaste processerna som krävs för att upprätthålla de identifierade och avgränsade verksamheterna?
- Går det att rangordna verksamheterna?

Identifieringen, avgränsningen och prioriteringen kan behöva omprövas beroende på hur långvarig störningen blir. Ytterligare avgränsningar och prioriteringar i verksamheten kan bli nödvändig.

För fördjupat stöd hur ni kan gå tillväga för att identifiera samhällsviktig verksamhet se www.msb.se/samhallsviktigverksamhet.

Planera för att upprätthålla verksamhet

Efter din organisation har identifierat, avgränsat och prioriterat vilken verksamhet som ska upprätthållas behöver verksamhetsansvariga se över sin kontinuitetshantering¹ och identifiera vilka alternativa lösningar som finns eller vilka åtgärder som behöver genomföras för att upprätthålla verksamheten på en tolerabel nivå.

På www.msb.se/kontinuitetshantering finns ett omfattande stöd (en verktygslåda) för arbetet med kontinuitetshantering som exempelvis innehåller en lathund, förenklade exempel från olika verksamheter, fördjupning om kontinuitetsplan och åtgärdsplan.

Nedan ges exempel på frågor som kan behöva ställas kopplat till den verksamheten (eller delar av den) som är prioriterad att upprätthålla.

EL

Det mesta är beroende av el, allt från allmänbelysning till olika maskiner och verktyg. Även lokalernas drift med exempelvis låssystem, värme och ventilation, hissar etc måste ha en PlanB.

Befintligt utgångsläge

- Finns reservel, genom reservkraftverk och/ eller Batterier/UPS för hela eller delar av verksamheten?
- Vilka verksamheter resulterar i mest allvarliga konsekvenser om de inte kan upprätthållas?
- Hur påverkas konsekvenserna över tid? Dvs. om störningen blir långvarig? En störning kanske inte ger några större konsekvenser på kort sikt men kan på längre sikt bli oacceptabla.
- Är någon av verksamheterna särskilt sårbara för strömavbrott?
- Finns det tidpunkter när verksamheten är särskilt beroende? T.ex. vid ett visst datum, tid på dygnet eller årstid.
- Finns det redan kontinuitetsplaner för hur organisationen ska hantera ett strömavbrott?
  - Är planerna uppdaterade?
  - Är planerna kommunicerade och kända inom organisationen och till de som berörs?

Planera för provisoriska lösningar

- Ta fram en plan på hur man kan ansluta mobil reservkraft, dess uppställning och skötsel etc?
- Plan för drivmedelshandling, för hur länge finns drivmedel? Hur sker påfyllnad?

---

¹ Kontinuitetshantering handlar om att planera för att upprätthålla sin verksamhet på en tolerabel nivå, nivå, oavsett vilken störning den utsätts för.

Energigas

Försörjning av energigas kan ske via rör, leverans med tankbil till egen större cistern eller i flaskor.

Befintligt utgångsläge

- Hur lång uthållighet har verksamheten från att en störning i distributionsledet inträffar?
- Vilka verksamheter resulterar i mest allvarliga konsekvenser om de inte kan upprätthållas?
- Hur påverkas konsekvenserna över tid? Dvs. om störningen blir långvarig? En störning kanske inte ger några större konsekvenser på kort sikt men kan på längre sikt bli oacceptabla.
- Är någon av verksamheterna särskilt sårbara för avbrott i gasförsörjningen?
- Finns det tidpunkter när verksamheten är särskilt beroende? T.ex. vid ett visst datum, tid på dygnet eller årstid.
- Finns det redan kontinuitetsplaner för hur organisationen ska hantera ett gasavbrott?
  - Är planerna uppdaterade med korrekt information?
  - Är planerna kommunicerade och kända inom organisationen och till de som berörs?

Planera för provisoriska lösningar

- Ta fram en plan på hur man kan ansluta alternativ försörjning.

Drivmedel

Befintligt utgångsläge

- Hur allvarliga kan konsekvenserna bli för verksamheten om drivmedelsstationerna stänger?
- Har Ni egna mellanlager?
- Finns det kontinuitetsplaner för hur organisationen ska hantera bortfall av drivmedel?
  - Är planerna kommunicerade och kända inom organisationen och till de som berörs?
  - Följs rutiner om att alltid fylla tanken/ladda fordonet efter varje arbetspass?
- Vilken kunskap finns om leverantörernas förmåga att kunna leverera varor och tjänster vid bortfall av personal? T.ex. har de kontinuitetsplaner?
- Finns avtal med alternativa leverantörer? Om inte, kan det vara bra att se över behovet av att säkra upp avtal med andra leverantörer för drivmedel.
- Hur ser fordonsflottan ut, används enbart ett drivmedel, eller flera olika?
  - Kan transporterna fördelas om mellan fordon med tillgång till drivmedel?

Värme och kyla

Befintligt utgångsläge

- Hur ser Era verksamheters försörjning av värme & kyla ut?
- Hur kan egna klimatanläggningar sektioneras för att anpassas till tillgänglig el?
- Finns egna reserver för fjärrkyla / fjärrvärme?
- Är några verksamheter särskilt beroende av temperaturreglering, såsom kylrum etc?
- Hur kan er verksamhet minska förbrukningen av energi, om tillgången är begränsad?

Andras beroende av er verksamhet

- Har en dialog förts med de aktörer som är beroende av de varor eller tjänster som er verksamhet producerar eller levererar?
- Hur ser deras beredskap ut för eventuellt bortfall av era varor och tjänster?